

چارەنۆسی ھونەر و ھونەرمەندانی کورد لەنیوان دادگای ھونەرمەندانی نارازی و ریکخراوی ھونەرمەنداندا

(وێنەی کۆبونەوە بەرفراوانەکی ھونەرمەندانی نارازی لە شاری سلێمانی)

ئەردەلان سالح

پاش چوار مانگ ناردزایی و پەرخەنە لە ئالیەتی کارکردنی ریکخراوی ھونەرمەندان و شیوازی کۆنگرە یەکیبونی ھەردو ریکخراوی یەکییتی ھونەرمەندان و سەندیکای ھونەرمەندان، بۆجاریکی و بەفۆرمیکی ریکخراوتر، رۆژی 2/2 لەھۆلی کۆمەڵەی ھونەرەجوانەکانی سلێمانی و بەئامادەبونی زیاتر لە 200 ھونەرمەندی نارازی لەشارەکانی "کەرکوک، چەمچەمال، سلێمانی، دەربەندیخان" دوەمین کۆبونەوەی ھونەرمەندانی نارازی سازکرا، وەک لەپەرۆگرامی کۆبونەوەدا کە ھونەرمەند شوان عەتوف راگەیاندا کە ئەم کۆبونەوەیە خۆیندەوەی راپۆرتی چالاکیەکانمانە لەماوەی چوار مانگی رابردوو ئاشکراکردنی پلانی داھاتومانە بۆ ھونەرمەندانی نارازی، دیارترین شتیش باسکردن لەو دانیشتنەی نیوان وەفدیکی ھونەرمەندانی نارازی و لیژنەی رۆشنیری ویاسایی پەرلەمان..

لەبەیانیکیشدا بۆدەزگاکانی راگەیاندا ھونەرمەندانی نارازی ئەوەیان راگەیاندا کە "ئەوان تا بەرامبەر ناچار دەکەن بانگەشە بۆدیالۆگ دەکەن، جگە لەچەندین پەرخەنە و پێشنیاری دروست بۆ باشتر کردنی ئالیەتی کارەکانی داھاتوی ئەم شەپۆلە ناردزاییە..

دەکریت ئەوەبێت لەدوای کۆنگرە یەکیبونی ھەردو ریکخراوە ھونەرییەکی کوردستان شەپۆلیکی زۆر ناردزایی سەبارەت بەئالیەتی ئەو یەکگرتنە لەناو ھونەرمەنداندا دروست بوو، بەجیاوازی بۆچون و دیدی سیاسیانە، دیارترین ئەو ناردزاییانەش لەسەر ئالیەتی یەکگرتنەکەو بونی گەندەلیەکی بەرفراوانە لەناو

ئەو دورپىڭخراۋەدا، بۇ ئەم ھالەتەش لەسەر بانگىشتى ھونەر مەندانى نارازى ھەرسى ھونەر مەند "عەبدولى ھەمەجۋان، ھىوارەئوف، بەدىيە دارتاش" لەۋكۆبۇنە ۋەدا ئامادە بون، ئەم سى ھونەر مەندە لەماۋەى رابردودا سى كەسايەتى ديارى ئەو رېڭخراۋە ھونەرىيە بون، عەبدولى ھەمەجۋان زياتر لە ھەشت سال سەرۋكى ئەو رېڭخراۋە بوۋە، بەدىيە دارتاش زياتر لە 6 سال ئەندامى سىرتارىيەتى يەككىتى ھونەر مەندان و سەرپەرشتىياري لېژنەى مالى بوە، ئىستاش يەككىكە لە ھونەر مەندانى نارازى، ھىوا رەئوفىش ئەندامى ئەنجومەنى بالاي ئەو رېڭخراۋەىيە ۋە پاش بەدىيە دارتاش تائىستا سەرپەرشتىياري بەشى مالىيەى ئەو رېڭخراۋەىيە، عەبدولى ھەمەجۋان ۋەك ھەلۋىستەكانى جارانى سوربۇو لە نىزىككردنە ۋەى ئەم دولايەنە بۇگفتوگۇ دىالۇگ، لەبەردەم ھونەر مەندانى نارازىشدا ئەۋەى دوپاتكردەۋە كە پىۋىستە بەياننامەكانى ھەردولا دوربىت لە توندوتىژى و پىۋىستە رەچاۋى بنەما ياسايىيەكان بىرئىت و بانگەشەى ھونەر مەندانى نارازى كەرد بۇئەۋەى بىنەۋە ناو رېڭخراۋەكەيان ولەناو رېڭخراۋەكەدا رېفۇرم بىكەن...

پاشتر بەدىيە دارتاش لەبەردەم ئەو 200 ھونەر مەندە نارازىيەدا ئەۋەى راگەيانە كە بەللى يەككىتى ھونەر مەندان رېڭخراۋىكى تاسەر ئىسقان گەندەل و ئىفلىجە، بەدىيەى ھونەر مەند ئەۋەى راگەيانەكە ھەرچەند خۇى بەرپرسى مالىيەى ئەو رېڭخراۋەبوۋە، بەلام بۇئىشكى شانوۋى كە بانگىشتى ئىران كراۋە بەچەندىن شەرو مەملانى ئەۋسا يەك ملوئىيان بۇسەر فەركردەۋە، بەلام لەۋ لاشەۋە بەئارەزۋى خۇيان تەخشان وپەخشان بە پارەكراۋە، گوناھى ھەمو ئەۋەشى گەپرانەۋە بۇبۇنى چەند كەسىكى ماستاۋچى بەدەۋرى سەرۋكى ئەو رېڭخراۋەۋە، لەبارەى گەلەيەكانىشى لەكۆنگرەى يەكبون ئەۋەى راگەيانە كە "ئەو كۆنگرە ھىچ شەرىيەتتىكى نىيە، چۈنكە ئەندامانى كۆنگرە، بە تەعین بون وئارەزو بازى بوە، ئاخىر ئەۋەپراستە يەككىكى ۋەك من زياتر لەسى سال دەبىت لەشانۋى كوردىدا خىزمەت دەكەم، چارەك سەدەيەك مامۇستاي پەيمانگەى ھونەر جۋانەكان بوم، زۆربەى ئەۋانەى لەنىۋەندى ھونەرىيدان قوتابى من بون، ئەمە جگە لەۋەى ۋەك و تەم زياتر لە شەش سال ئەندامى ئەنجومەنى بالابوم، كە رۇشتن بۇكۆنگرە بەمىيان نەۋت، تەنانەت مامۇستاي بەرپىز ئەحمەد سالار بە كاك فەرەيدونى و ت بوۋەئەى كوا بەدىيە بۇئەۋەتان نەھىناۋە؟ ئەى ئەو ئەندامى ئەنجومەن نەبوۋە؟ بەداخەۋە و تېۋى پىمان و تۈە نەھاتۈە!! لەكاتىكدا كەس بەمنى نەۋتۈە ئەمە دورە لەراستىيەۋە!!

ھىوا رەۋفىش كە ئىستابەرپرسى مالىيەى ۋە لەيەككىتى ھونەر مەندان ولەم رېڭخراۋە نوپىيەشدا ئەندامى ئەنجومەنى بالايە وتى "بەرپىزان ئىۋە نارازىن لە رېڭخراۋى ھونەر مەندان ئىمەش نارازىن، بەلام ئىۋە لەدەرۋەن ئىمە لەناۋەۋە، باۋەرپىكەن من بەسەرۋكى رېڭخراۋم و تۈە تۇ دىكتاتورىت، بەئاسايش ۋەرىگرتۈە، باۋەرپىكەن من لەئەنجومەنى بالايە تۈندى رەخنەم گرتۈە كە ھەلەيەكى گەۋرەمان كەردە كە دەرگاي دىالۇگمان لەگەل ھونەر مەندانى نارازى داخستۈە، ئەمە ھەلۋىستى منە، دلىش بىن گەر ئەۋان دەرگاي دىالۇگ داخەن من و چەندىنى تىرىش ھەلۋىستمان دەبىت.

"ناسر حەسەن" یش سەبارەت بەدواسەردانیان بۆ پەرلەمان لەڕۆژی 1/31 وتی "بەرباریبوو لەگەڵ سەرۆکی پەرلەمان دابنیشین، بەلام بەداخەو بەهۆی سەفەرێکی کتوپڕی ئەو بۆبەغداد لەگەڵ لیژنەی رۆشنیاری ویاسایی پەرلەمان کۆبۆینەو، من لەو کۆبونەوێوە شتم زۆر بۆدەرکەوت، بەتایبەتی کەزانیم دنیای ھونەرمەند تەنھا بریتی نە لە پارەو ئۆتۆمبیل و زەوی وەرگرتن، بەلکو ئەو پێزە ئێوان لێیان گرتین و تیگەشتن لە کێشەو گەشتەکانمان زۆر لەو شتە ماددیانە تر گەورەتر بوون بۆئێم، ئێوان وتیان لەگەڵ لایەنی بەرامبەریش دادەنیشین و ئەوسا بەدوای چارەسەردا دەگەرین، ئەوێشان وت دەتوانن بپۆن لەدادگا شکات لە پێکخراوی ھونەرمەندان بکەن، سەبارەت بەو ھەرەشانە سەرۆکی پێکخراوی ھونەرمەندان بە بڕینی پێزلیانی ھونەرمەندانی ناپازی، ناسر حەسەن بۆئەمەش وتی "من بۆخۆم پەيوەندیم بە بەرپێز کاك فەلەكەدین كاكەییەو کرد، ئەویش رایگەیاندا هیچ کەس ناتوانێت ھەرەشە بپانی پێزلیان بکات، چونکە ئەو جۆرێکە لەبەکارھێنانی دەسەلات بۆدیكاتۆری، بەلام ئێمە چاوە پێزلیان دەخشیینەو بە شێوەیەکی چاکتر پێکی دەخەینەو، سەبارەت بەو یەگەرتنەش ناسر حەسەن دەئێت "ئەمە یەگەرتنێکی زۆر لاواز و کەرچو کالە، زۆرەییە بۆ ھونەرمەندان دوای ھەموو چین و توێژەکان یەکیان گرتەو، دوای حکومەت و حیزبیش، ئەمە ئەو دەسەلێتێت ئەم یەگەرتنەوێە ناشرەییەو بەبێ رەزەمەندی بەشێکی زۆری ئەندامانی ھەردو لاکراو و وکومت فێتی بەفێتی، گەر سەیری ھەیکەلی ھەموو ناوەندو لێ و سەرتاریەتیش بکەین ئەم راستیەمان بۆدەردەکەوێت..

شەفیع محەمەد یەکیکە لە ئەندامانی ھەلسواری ھونەرمەندانی ناپازی سەبارەت بەم کۆبونەوێە وتی "وەك لاى ئیوێ رۆژنامەنوس و خوێنەرە و ھونەرمەندان ئاشکرایە، ماوەی چوار مانگە شەپۆلێکی گەورە ناپەزایی سەبارەت بە پێکخراوی ھونەرمەندان لە رۆژنامەو گۆڤارو تەلەفزیۆن و سایدەکانی ئێنەرنێت دەرکەوتووە، ئەم ناپەزاییە سەبارەت بەو پێکخراوە ناپەزاییە سەبارەت بە "گەندەلێ، کۆنگرە، نەبونی شەفافیەت و ئازادیە" لەماوەی ئەم چوار مانگەدا سەدان وتار و پێپۆرتاژ و بەدواداچون و دیکۆمێنتمان خستە بەردەم پای گشتی و ھونەرمەندان، تانیستا ئەم پێکخراوە بەئێمە نەوت ئیوێ چى دەکەن؟ چیتان دەوێت؟ وادەزانن بەسیاسەتی بێ دەنگ بون ھەموو شتیکیان بۆدەجێتە سەر... مەحالە، ئێمە گرفتمان لەگەڵ ئەندامانی ئەواندا نە، ئێمە ھاوێی یەکیوین و لەیەك پێکخراودا بوین، گرفتێ ئێمە سیستمی کارو فۆرمی ئیشکردنی ئەو پێکخراوەیە کە توشی ئیفلجی ھاتو، سەبارەت بە ناپەزایی ھونەرمەندانی شارەکانی تریش وتی "ئەمە رۆ نوێنەری سلیمانی و کەرکوک و چەند شۆچکەییەکی تر ھاتبون، بەلام بەهۆی ھەندێ گەشتەو ھونەرمەندانی ھەولێرو شارەکانی تر ئامادەنەبون، بەھیوان لەھاياتودا بەپلان و ستراتیی ئۆ ئەو پێکخراوە رابکێشین بۆ سەرمیزی گەشتوگۆ..

سەبارەت بەو پلانەکانی کە لەھاياتودا ھونەرمەندانی ناپازی ئیشی لەسەر دەکەن، دەرویش عومەر دەئێت "چەند ئیختیارێک لەبەردەماندا، لەوانە لەدادگا شکات لەو پێکخراوە بکەین و لەپێی یاساو

ناچارىان بىكەين بۆگفتوگۇ،يان ناچار كوردىيان بۆھەلۈەشاندىنەۋەى كۆنگرەو بەستىنى كۆنگرەپەكى تر،بەرەچاۋكردنى بنەماشەرى و ياسايبەكان،ئەم دۈنەگەرە دۈنەگەرى نوپى ئىشكردىنمانن لەداھاتودا.. سەبارەت ھەلۈەشاندىنەۋەى دەستەى بەرپۆبىردنى ھونەر مەندانى نارازى دەروپش وتى"ئىمە ئەمرو ئەو دەستەپەى كە كارەكانى ھونەر مەندانى نارازىمان بەرپۆو دەبرد،خۇمان ھەلۈەشاندىنەۋەى بەرپارە ھەفتەى داھاتوش دەستەپەكى نوپى ھەلۈەزىرىن كە نوپىنەرى ھەمو شاروشارۋچكەكانى لەخۇگرتىت..

لەلایەكى تىرشەۋە ھەفتەى رابىردو رۆژنامەكان ئەۋەدىان بلاۋكردەۋە كە سەرۋكى رېكخراۋى ھونەر مەندان ئەندامانى ھونەر مەندانى نارازى داۋەتە دادگاۋ بەرپارە لەداھاتوپەكى نىزىكدا،ھونەر مەندانى نارازى بانگىشتى دادگاۋبىرىن لەسەرداۋاپەكى سەرۋكى رېكخراۋى ھونەر مەندان،لەم لاشەۋە پەكىك لەئىختىارەكانى ھونەر مەندانى نارازى پەنابىردنە بۆدادگا بۆ چارەسەركردنى كىشەكانىيان،بەلام تانىستا ئەم ئەگەرە لەگفتوگۇداپە لای ھونەر مەندانى نارازى،ھەرۋەك پارىزەر "رېباز مەحمود" پارىزەرى ھونەر مەندانى نارازى لە كۆبۈنەۋەكەداۋ سەبارەت بەۋ دادگايپە ئەۋەى راگەياندا"كەرەنگە ئەم پىشنىارە بۆچۈنە دادگا جۆرىك لە ماندوبون بىت ،لەبەرئەۋەى كەپسى ھونەر مەندانى نارازى كەپسىكى سىياسى،كۆمەلایەتى،ھونەرىپە،ۋاتە بەپى رىزبەندى كەپسە ھونەرىپەكە سىپەم كەپسە، جگە لەۋەى رەنگە ئەم كىشەپەش درىژە بكىشىت..

ھەرچۈنلىك بىت لەئەنجامى داخستى دەركاى گفوتوگۇ لەلایەن رېكخراۋى ھونەر مەندان، پىدەچىت چارەنوسى ھونەرۋ ھونەر مەندان لەكوردوستان لەدادگا يەكلاپىتەۋە،بەلام ئايا دادگاۋ ياسا لەكوردوستان ھىندەبالا دەستە بتوانىت كىشەپەكى واگەرە يەكلاپكاتەۋە؟؟